

**PADAGOS NA
IABOLISAR AN**

**PADUSANG
KAGADANAN**

SA PILIPINAS!

Lemnon Yung-Jian Wong, 2015 - Flickr

AN PILIPINAS ASIN AN PRESENTENG PAGKOMITAR KAINI SA PAG-ABOLISAR KAN PADUSANG KAGADANAN

1986 Tigratipikar kan Pilipinas nin mayong kundisyon an International Covenant on Civil and Political Rights (ICCPR) kan taon 1986.

1987 An abolision kan death penalty enot na inimplementar sa Pilipinas kan taon 1987 sa irarom kan 1987 Philippine Constitution, pero ibinalik ini pakalipas nin anom na taon kan 1993. Kan June 24, 2006, naipasa bilang batas an Republic Act 9346: An Act Prohibiting the Imposition of the Death Penalty na nagabolisar kan padusang kagadanan sa ikaduwang pagkakataon.

2007 Kan November 20, 2007, an Pilipinas an pinakaenot na nasyon sa SurEsteng Asya na nagratipika kan Second Optional Protocol of the ICCPR (ICCPR-OP2). Sa paagi kan pagratipika kan kasunduan na ini, pinatotoohan kan Pilipinas an kauyunan na mayong persona na kakastiguhon sa laog kan hurisdiksiyon kan nasyon asin pagabolis kan padusang kagadanan na mayong kundisyon. Bilang sarong nasyon na nagabolis kan padusang kagadanan, dai tinutugutan an Pilipinas sa irarom kan ICCPR-OP2 na magpataw nin sentensyang kagadanan.

2010 Sarong halimbawa kaini iyo an nangyari kan April 2010, kan si Mary Jane Veloso, sarong Pilipinong nagtatrabaho sa Indonesia, an naaresto sa nasabing nasyon huli ta ini nadakop na may darang heroyn sa saiyang maleta. Maski ngani sinabi ni Veloso na siya inosente, nasentensyahan syang magadan sa bulan ning Octubre 2010. Saro si Veloso na nagtatrabaho sa ibang nasyon na hababa ang kita, asin ini an naging rason kun tano tinatarget sinda kan mga international crime gangs na naghahanap ki paradara kan mga ipinagbabawal na droga. Sarong deputado kan Department of Foreign Affairs an nagkumpirma na padagos an suportang nakukua ni Veloso asin kan saiyang familia.

Nagtatao nin suporta an Pilipinas sa mga Pilipinong hinahampang an padusang kagadanan sa ibang nasyon, ini segun sa mga naunambitang obligasyones sa irarom kan batas internasyonal. Siring man, an gobyerno matao man ning suporta sa kun sisay man na Pilipinong naghahalat na mapadusahan ning kagadanan, may sala man o dai.¹

¹ Rappler, 92 migrant Filipinos on death row: 3,800 jailed (2015) <https://www.rappler.com/nation/filipinos-death-row-abroad-statistics>.

AN POSIBLENG PAGBALIK KAN PADUSANG KAGADANAN?

2016 Poon kan turno ni President Duterte kan July 2016, nagdadakul na an pangapudan para sa pagbalik kan padusang kagadanan asin baligtarun an progreso kan mga nakaaging administrasyon para maabolisar an nasabing lakdang. An mga pangangapudang ini nag-inspirar sa nagkapirang lehisladores, an kadakulan kaini naggrupuesto ki bill para maibalik an padusang kagadanan para sa mas dakul na krimen, lalo na an may kinaaraman sa droga.

2020 Sa ikalimang State of the Nation Address (SONA) kan Hunyo 27, 2020, nangapudan giraray si President Duterte sa Kongreso na ibalik na an padusang kagadanan sa paagi ning lethal injection para sa mga krimeng yaon sa Comprehensive Dangerous Drugs Act (2002).

Kan Agosto 5, 2020, pinunan an debate sa Committee on Justice sa kamara de representante manungod sa House Bill 741, na nagsusulong sa pagbalik kan padusang kagadanan para sa mga krimeng imbuelto an droga. Sa ngunyan, igwang 13 bill na tiggrupwesto sa kamara de representante asin 11 man sa senado para sa padusang kagadanan sa mga krimeng imbuelto an droga, pagtraydor, pagdarambong, panlulupig, asin panggagadanan.

Kinakaipuhan na aprubahan kan House Committee on Justice (Kumitiba nin Hustisya sa Kamara) an mga prupwestong lakdang para ini madiskuter sa plenarya. Sa oras na maipasa sa plenarya an mga nasabing lakdang, madiretso ini sa Senado para sa magkakanigong kunsiderasyon. Pwede ini maging basehan kan Senado sa pagmukna nin sadiri nindang lakdang o pwede man na kopyahun an bersyon kan kamara para maparikas an pagpasa kan nasabing lakdang. Kun an nasabing lakdang

Radio Television Malcaang
Presidential Photographers Division
Ace Norandane

inaprobahan kan Senado sa ikatulong pagbasa na mayong mga pagbabago, ipipresentar ini sa presidente para mapirmahan. Matapos an pagpirma kan presidente, magiging ley o batas an naunambitang lakdang na magbabalik kan padusang kagadanan sa nasyon.

Mientras na dakul an mga pangapudan para sa pagbalik kan padusang kagadanan nagdudulot ini ning pang-andam sa kada pagkakataon na giniginibo ini. An padusang kagadanan pighihiling bilang solusyon sa naglalakop na drug trade sa Pilipinas maski pa man ngani na an nasabing isyu sarong sintomas nin mga mas ararom pang problema dahil sa pagtios asin bakong parararihas na socio-ekonomikong estado. An mga problemang ini dai man maresolbaran sa paagi nin padusang kagadanan, na maski nu arin dai man nagpapatunay na ini epektibong pangontra sa paggamit nin ipinagbabawal na droga. Maski an mga nasyon na nagpapataw ning padusang kagadanan arog kan Saudi Arabia, Iran, China, and Malaysia dai man naresolbaran an problema ninda sa droga.²

² Laws 2, The Use of the Death Penalty for Drug Trafficking in the United States, Singapore, Malaysia, Indonesia and Thailand: A Comparative Legal Analysis, (2013) <https://www.mdpi.com/2075-471X/2/2/115/html>.

10 MGA RASONES KONTRA SA PAGBALIK KAN PADUSANG KAGADANAN SA PILIPINAS

1. Mayo nin derechos an estado na kunon an buhay nin sarong tawo.

Sinasabi sa Artikulo III—o listahan kan mga derechos—sa konstitusyon kan 1987, nakakomitar an Pilipinas para ciertuhon na mayong tawo na tigbabalgar an derechos nya sa buhay, libertad, o propiedad na mayong nagkakanigong proseso kan ley. Dagdag pa digdi, an gobierno nagsumpa na protektaran an buhay asin propiedad kan gabos na indibidwal asin magtatao nin pinakahalangkaw na prayoridad sa derechos kan tao sa saiyang dignidad.³

Bilang sarong maringis, bakong makatao, asin nakauuring penalidad an padusang kagadanan direktang nagbabalgar sa mga provisiones na ini kan konstitusyon.

2. An padusang kagadanan dai na mababawi kun ini naitao na.

Kan 2004, inako kan Korte Suprema (sa kasong *People v Mateo*) na 71.77% kan mga napatawan ning padusang kagadanan may sala o binago ning dikit o binaliktad. Sa laog ning onseng taon magpoon kan naibalik an padusang kagadanan kan 1993, maabot sa 1,493 na kaso iyo man an napatawan

ning padusang kagadanan. Sa bilang na ini, 230 an napatotoohan.

An sistemang judicial sa Pilipinas nasasala man, kaya ngani an pagpaotob kan padusang kagadanan sa mga inosenteng tao igwang seryosong consequentia o resulta na dai na pwedeng baguhon.

3. An padusang kagadanan bakong suripot asin kontra-pobre.

Kun maibalik an padusang kagadanan, an mga tawong pobre padagos na magsasapar kan mga salang desisyon kan korte. **Bago pa man naabolisa an padusang kagadanan kan 2006, 81% kan 1,121 na presong nasentensyahang magadan nagtatrabaho na hababa an sweldo** (sa sektor ning pagtienda, servicio, pabrika, agrikultural, transportasyon, o konstruksyon), mientras 73% igwa man na kitang dai malangkaw sa 10,000Php sa kada bulan.⁴

³ Official Gazette of the Philippines, The Constitution of the Republic of the Philippines (1987), <https://www.officialgazette.gov.ph/constitutions/1987-constitution/>.

⁴ The Manila Times, Poor vulnerable to death penalty (2016), <https://www.manilatimes.net/2016/05/21/news/top-stories/poor-vulnerable-to-death-penalty/263381/>.

Sa Pilipinas, an pagdepensa sa sarong kaso nagkakantidad nin estimadong 329,000 PHP kada taon—na dai man kakayanon kan mga nakakaso.⁵

Sarong parasira (paratienda nin sira) si Leo Pilo Echegaray, an pinakaenot na Pilipinong napatawan ning ineksyon na nakagagadan (lethal injection).⁶ Ipinapahiling sa kaso ni Echegaray sa Korte Suprema na an Republic Act 7659: An Act to Impose the Death Penalty on Certain Heinous Crimes kan mga panahon na ito ipinaotob laban sa mga nagtitios asin mayong kusog sa sociedad—itung mga dai man kayang magbayad ki nagkakanigong servicio legal laban sa mga krimeng kapital, na nangangaipo ning ekstensibong preparasyon, imbestigasyon, research, asin presentasyon.⁷

4. An padusang kagadanan bakong makatao, maringis, asin nagdidiskriminar.

Kan 1994 sa Pilipinas, naghahalat an mga presong nasentensyahang magadan sa laog nin 12 sagkud 18 bulan para sa saindang eksekusyon. Sa halabang panahon na ini, nagsasapar ning labi-labing sikolohikal na pagsakit an mga preso. Sa ibang nasyon, arog kan Estados Unidos, maabot sa sarong dekada o lagpas pa—minsan 20 taon—an tinitios kan mga preso habang naghahalat kan saindang eksekusyon.⁸ Dagdag pa digdi, dakul an nagsasapar ki bako-makataong kundisyon sa mga presuhan, kun sain an mga pulis asin iba pang nagpapaotob kan ley pinapasakitan an mga preso sa paagi ning bakong maayos na pagtrato, dusay (torture), paghuma na verbal asin pisikal. **Sarong halimbawa digdi si Richard Ong na sinentensyahan magadan kan 1996. Sinabi ni Ong na tigtakluban an saiyang mata, pinagdusay (torture) na gamit ang kuryente, asin tigpwersa na magkumpisal kan mga opisyal kan gobierno.⁹**

⁵ Free Legal Assistance Group, FLAG Anti-Death Penalty Task Force Position Paper (2018), 4, PHP 329,000 equivalent to around 5,810 EUR (as of September 2020).

⁶ Kasarinlan: Philippine Journal of Third World Studies, The Poor on Trial in the Philippine Justice System (1999).

⁷ The People of the Philippines vs. Leo Echegaray y Pilo (1997). https://awphil.net/judjuris/juri1997/feb1997/gr_117472_1997.html.

⁸ Death Penalty Center, Time on Death Row (2019). <https://deathpenaltyinfo.org/death-row/death-row-time-on-death-row>.

⁹ Amnesty International, The Death Penalty: Criminality, Justice and Human Rights (1997).

¹⁰ ABS-CBN News, How we kill: Notes on the death penalty in the Philippines (2019). <https://news.abs-cbn.com/spotlight/07/14/19/how-we-kill-notes-on-the-death-penalty-in-the-philippines-part-2>.

¹¹ Department of Justice of the Philippines, Restorative Justice (2017). <https://probation.gov.ph/restorative-justice/>.

Nakakadagdag man sa pagdusay nin sarong preso an eksekusyon na dai nadagos huli sa salang proseso. Ini an nangyari ki Alejandro Carillo kan April 1950 na nasentensyahang magadan sa paagi kan silya elektrika. Nagkaigwa ning problemang eletrikal mientras na sya nakasalang. Kaipuhan syang kuryentehun nin duwang beses sagkud na sya naideklarang gadan.¹⁰

5. An padusang kagadanan nagdedehar sa posibilidad para sa rehabilitasyon.

An desisyon para mapawarang-bisa an padusang kagadanan kan taong 1987 naimpluwensyahan kan argumento na an mga modernong sistemang penal nagpapabor sa pagbaki bako sa mapagbalos na penalidad. Sa presente, an Pilipinas sarong miembro-nasyon kan Commission on Crime Prevention and Criminal Justice asin tigrerekomendar kaini an pagpapaotob kan Basic Principles on the Use of Restorative Corrections. Siring man, nakakomitar an gobyerno sa pagmukna ning mas maliwanag asin mas makataong sistemang koreksiyonal na magtatao nin pagkakataon para magbago an mga nagkasala sa ley.¹¹ Parehas na mawot kan Bureau of Corrections asin kan Parole and Probations Board an epektibong pagrehabilitar asin paggiya sa mga preso pabalik sa sociedad—sarong obheto na dai man makukua kun maibalik an padusang kagadanan.

6. An padusang kagadanan sarong direktang pagbalgar kan mga ley asin mga kasunduang internasyonal.

Saro an Pilipinas sa mga nasyon na nagpirma sa nagkapirang kobenante nin derechos humanos para masigurado an pagprotektar sa poder sa buhay asin an pagpawarang-bisa kan padusang kagadanan, kaibanan na an ICCPR-OP2. **Mayong sinasabi an kobenante manungod sa pag-atras. An boot sabihon kaini an Pilipinas nakapromisang iabolisar an padusang kagadanan sagkod sa maratipikar an kasunduan na ini kan taon 2007.** Kun maibalik an padusang kagadanan, ini makonstituer nin severong pagbalgar ning internasyonal na derechos humanos asin obligaciones manungod sa pagkontrol sa droga. Dagdag pa digdi, mararaot an reputasyon kan Pilipinas sa bilog na kinaban.

An pagbalik kan padusang kagadanan maresulta man sa pagkawara kan mga beneficio para sa Pilipinas sa presente sa paagi kan Generalized System of Preferences (GSP+) kan European Union.

Base sa GSP+, an mga produkto kan Pilipinas igwa ning bentahe sa European markets asin igwa ning mahiwang na rangga nin beneficiang pang-ekonomiya, sagkod na ini minasuporta asin pinapaotob an mga provisiones kan ICCPR asin iba pang instrumentong manungod sa derechos humanos asin mga polisiya manungod sa droga. An pagbalik kan padusang kagadanan igwa ning maraot na epekto sa estado kan Pilipinas sa programa kan GSP+.

7. An padusang kagadanan minakriar ning labi-labing pagsakit asin pagdanas, partikularmente an mga partidarios kan personang nasentensyahan ning kagadanan, kairiba na an mga aking pwersang malalantar sa pagkakuri ning pagluksa.

"Masasabi ko base sa eksperiensya ko bilang padi na totoo ini. Pag an tawo napreso, iyo an mga aki an nagsasapar. Pano pa kaya kun an presong ini gadanon?"—Father Silvino Borres, Jr., S.J. Coalition Against the Death Penalty (CADP)

An pagkagadanan kan sarong miembro nin pamilya nagreresulta bako lamang sa severong emosyonal asin sikolohikal na pagmundo; igwa man ining epekto sa pinansyal na aspeto kan pamilya lalo na kun pobre an akusado. Sa Pilipinas, an gastos sa pagdependa sa akusadong imbawelto sa kasong may padusang kagadanan minaabot sagkod sa P329,000—dai pa digdi kasarabay an pagkawara nin trabaho kun an sarong miembro kan pamilya nakakulong asin dai nakakapaghanap-buhay.¹²

8. An padusang kagadanan bako epektibo asin dai man ini nagkikriar ning ligtas na sociedad—ini kontra sa popular na pagtubod.

Sa pag-agi kan mga taon, dai man ipinapahiling na epektibo an padusang kagadanan sa pagpugol kan mga krimen, ini base sa istatistika. Mas mataas an crime rate sa Pilipinas kan pinapaotob pa an padusang kagadanan. Sa katunayan, nagbaba an kaso nin homicide kan inabolisar an padusang kagadanan poon sa 7.1 homicide sa kada 100,000

na tawo kan 2006 sagkod sa 6.7 kan 2007, asin 6.4 kan 2008.¹³

9. Bako gabos na pamilya kan mga biktima ning krimen uyon sa padusang kagadanan.

Nagkapirang miembro kan pamilya kan mga biktima ning krimen nagsasabi laban sa padusang kagadanan, maski pa ngani an saindang partidaryos ginadan man. An ina ni Cherry Pie Picache hinabunan asin ginadan kan 2014, pero makusog na sinusuportaran ni Picache an kampanya laban sa pagbalik kan padusang kagadanan. **Nagtutubod si Picache na bako an pagbabalik kan padusang kagadanan an matapos sa problema sa droga kundi an tamang paagi para maresolbaran ini asin an pag-edukar sa mga konstituentes.**¹⁴

10. An mga tiggigibong aksyon manungod sa pagbalik kan padusang kagadanan na obserbaran man na tigrarayo an atensyon kan publiko asin pinagkukunan kan gobyerno parayo bako sana sa mga epiktibong kasimbagan sa pandemyang COVID-19 kundi pati na sa nagkakanigong pementeng solusyon sa problema sa droga.

Durante kan pandemyang COVID-19, dapat na nakasentro an Pilipinas sa pagpugol sa paglakop kan helang na ini asin sa pagligtas kan buhay kan mga namamanwaan, bako sa pagkriar nin dugang na pagsakit asin kagadanan sa paagi kan pagbalik kan padusang kagadanan. Bako dapat an padusang kagadanan an pagbuhusan nin atensyon kan gobyerno mantang ribo-ribo an nagsasapar huli sa COVID-19.

Dagdag pa digdi, an mga rekurso sa paggamit kan death penalty bilang importanteng isyu dapat na magamit sa mga permanenteng solusyon sa ugat kan problema sa droga—pagpaparahay kan salud kan publiko, kalidad kan edukasyon para sa mga Pilipino, asin inklusibong ekonomikong pag-uswag, asin iba pa.

¹² Free Legal Assistance Group, FLAG Anti-Death Penalty Task Force Position Paper on the Death Penalty (2019), <https://www.facebook.com/ANTIDEATHPENITF/posts/2409684979291659>.

¹³ Philippines Crime Rate and Statistics 1990-2020 (2020), <https://www.macrotrends.net/countries/PHL/philippines/crime-rate-statistics>.

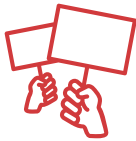
¹⁴ Inquirer Cherry Pie Picache: Address drugs, education issues instead of restoring death penalty (2019)

SAMPULONG BAGAY NA MAGIGIBO MO PARA PADAGOS NANG IABOLISAR AN PADUSANG KAGADANAN

1. Magbali sa mga aktibidad manungod sa pag-abolisar kan padusang kagadanan sa bilog na kinaban

Sunodon asin magpartisipar sa mga grupong aktibong nagtatrabaho laban sa pagbalik kan padusang kagadanan sa Pilipinas, arog kan Commission on Human Rights.¹⁵

2. Mag-organisar ning demonstrasyon

An paaging ini dapat paghurupuropan huli sa pandemyang COVID-19—dapat na sundon an mga pampublikong polisiya asin sentido de comon kun madesider kamo na magmukna ning demonstrasyon sa publiko.

3. Mag-organisa ki kampanya sa paagi nin surat o pagsurat ning email

asin ipadara ini sa mga lehisladores sa senado o sa kamara de representante. Kun sinda nagmukna nin ley sa pagbalik kan padusang kagadanan, simbagon ning halipot sana an saindang mga puntos asin ieksplikar an benepisyong kan permanenteng pag-abolisar sa padusang kagadanan.

4. Magdonar

sa mga grupong nagtatrabaho para tapuson na an urulay sa padusang kagadanan.

5. Mag-organisar ning pagtiripon sa paagi kan video-conferencing

Pwede ining gibuhon sa paagi kan webinar, remote workshop, pag-uurulay-urulay, tirigsikan (debate) sa publiko, maski man an birtwal na pagpapahiling ning pelikula para makakriar nin kaaraman.

6. Magbali sa sarong programa sa telebisyon o sa lokal na istasyon nin radyo

9. Mag-organisa nin art exhibit

(nin mga gibong artistiko kan mga presong nasentensyahan nin kagadanan, nin mga ritraro kan presuhan o death row, nin mga drowing o poster) o (birtwal) pagpipresentar nin drama o pelikula.

7. Sunodon an World Day Against Death Penalty

sa Facebook, sa Instagram, asin sa Twitter: #nodeathpenalty.

10. Magbali sa "Cities Against the Death Penalty/ Cities for Life"

sa Nobyembre 30, 2020.

8. Pahiruon an medya

para magkriar asin palangkawon an kaaraman kan mga tawo manungod sa isyu kan padusang kagadanan.

¹⁵ <https://www.facebook.com/chrgovph>
<https://www.facebook.com/ANTIDEATHP.ENTF/>

SA DUGANG NA IMPORMASYON:

An World Coalition Against the Death Penalty sarong alyansa ki lagpas sa 160 NGO, mga pag-iribahan kan mga abogado, mga lokal na otoridad asin mga unyon. Mawot kan World Coalition na pakusugon an internasyonal na dimensyon kan rebolusyon laban sa padusang kagadanan. An pinakaimportanteng obheto kan organisasyon iyo an pag-abolisar kan padusang kagadanan sa bilog na kinaban. An World Coalition nagtatao man nin global na dimensyon sa mga minsang-nakasuhay na aksyon kan mga miembro sa baba. Ini an nagkukumpleto sa saindang mga inisyatibo, mantang padagos na nire respeto an saindang katalingkas.

Kan Oktubre 10, 2003, tigkriar kan World Coalition Against the Death Penalty an World Day Against the Death Penalty Para maaraman an manungod sa World Day Against the Death Penalty, magbisita sa:

<http://www.worldcoalition.org/worldday.html>

www.worldcoalition.org

World Coalition Against the Death Penalty

Mundo M, avenue Pasteur, 93100 Montreuil, France

Tél: +33 1 80 87 70 43

Commission on human rights
Republic of the Philippines

SAAC Building, UP Complex,
Commonwealth Avenue, Diliman,
Quezon City 1101

Tel.: +63 (02) 8294-8704
(Standard)
+63920 506 1194 (Smart)
+63936 068 0982 (Globe)

chrp.hrepo@gmail.com
chrp.policy@gmail.com

An CHRP, bilang national human rights institution (NHRI) kan Pilipinas, igwa ning mandatong itinao kan 1987 Philippine Constitution asin kan Paris Principles para ipabantog asin protektaran an mga derechos humanos kaibanan an sibil asin pulitikal na derechos, asin ekonomiko, sosyal, asin kultural na derechos. Responsibilidad kan CHRP an regular na pagreport asin pagmasid kan situasion kan derechos humanos, asin pagrekomentar nin mga lakdang sa pag-abante kan pagkumplear kan derechos humanos asin dignidad para sa gabos.

www.chr.gov.ph